

LÄRARUTBILDNINGEN

Förskolläraryrkeprogram inom VAL-projektet

Professional Qualification Course for Preschool Teachers

Programkod: LGFLV

Högskolepoäng: 120

Utbildningsnivå: Grundnivå

Examenskategori: Yrkesexamen

Undervisningsspråk: Svenska

Fastställd av

Läraryrkesutbildningsnämnden, 2026-09-08

Giltig från och med

Vårtermin 2027

Behörighetskrav

Behörighet för utbildning inom VAL regleras i särskild förordning SFS 2011:689.

I SFS 2011:689 regleras i § 17 särskild förkortad utbildning inom VAL för studenter med lång yrkeserfarenhet av undervisning i förskolan eller förskoleklassen. För dessa erbjuds en förkortad förskolläraryrkesutbildning omfattande 30 hp utbildningsvetenskaplig kärna. Studenten äger fortsatt rätt att komplettera förskolepedagogiska studier inom ramen för 120 hp om så krävs för examen.

För att kunna bedöma om sökande med mindre än 30 hp i tidigare studier har förutsättningar att uppnå en behörighetsgivande examen

inom ramen 120 hp kan högskolan besluta att sökanden ska utföra kompletterande prov, intervju och/eller andra uppgifter

Behörig till LGFLV är den som:

- saknar en examen som kan vara behörighetsgivande enligt 2 kap. 16 § skollagen (2010:800) för legitimation som förskollärare,
- inom ramen för en anställning har medverkat i förskolan och/eller förskoleklass med uppgifter motsvarande en förskollärares i 8 år senast ett halvår innan sista ansökningsdag och har sådana arbetsuppgifter vid samma tidpunkt.
- har tidigare relevant utbildning och/eller reell kompetens i sådan omfattning att behörighetsgivande examen för legitimation som lärare eller förskollärare kan uppnås inom projektets totala ram max 120 högskolepoäng, samt
- medverkar, inom ramen för sin anställning, i undervisningen i förskolan eller förskoleklassen vid ansökan till utbildningen samt vid studiestart.

Inledning

Förskolläraryrket inom VAL (LGFLV) är en kompletterande utbildning som bygger på yrkeserfarenhet samt eventuella tidigare studier.

Utbildningsplanen ansluter till förordning SFS 2011:689 om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och pedagogisk personal inom förskolan som leder till lärar- eller förskollärarexamen.

Utbildningen får högst omfatta 120 hp, pågå i högst 4 år och anordnas på minst kvartsfart.

VAL bedrivs i samverkan mellan Umeå universitet (nationell samordnare), Stockholms universitet, Högskolan Dalarna, Linköpings universitet, Karlstads universitet, Jönköping University, Göteborgs universitet och Malmö universitet enligt regeringsbeslut (U2010/2757/UH).

Syfte

Utbildningarna ska enligt 2011:689, § 7, ges för att öka andelen lärare och förskollärare som har en examen som kan vara behörighetsgivande för legitimation enligt 2 kap. § 16 i Skollagen (2010:800).

Utbildningens mål

För förskollärarexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som förskollärare i den verksamhet utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet. De nationella målen för förskollärarexamen anges i Högskoleförordningen SFS 1993:100.

Kunskap och förståelse

För förskollärarexamen ska studenten

- visa sådana kunskaper inom det förskolepedagogiska området och sådana ämneskunskaper, inbegripet kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen,
- visa sådana kunskaper i förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt,
- visa fördjupad kunskap om barns kommunikation och språkutveckling,
- visa kunskap om grundläggande läs, skriv- och matematikinlärning,
- visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen,

- visa kunskap om praktiska och estetiska läroprocesser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap och
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia.

Färdighet och förmåga

För förskollärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att möta barnens behov av omsorg och att skapa förutsättningar, inbegripet genom lek och skapande verksamhet, för alla barn att lära och utvecklas,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,
- visa förmåga att tillämpa sådan förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskole-pedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt,
- visa förmåga att ta till vara barns kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje barns lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose barns behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för barn med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera barns allsidiga lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra förskolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För förskollärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot barn och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Utbildningens utformning

UVK

30 hp UVK mot förskollärarexamen, enligt SFS 2011:689 § 17, examineras inom särskilda UVK-kurser framtagna för VAL.

Kompletterande studier inom förskolepedagogiskt ämnesområde

Studentens behov av studier inom förskolepedagogiskt område fastställs i samband med upprättande av individuell studieplan.

Studenter som antagits till studier inom ramen för VAL har platsgaranti på de kurser som ingår i studieplanen och behöver endast i undantagsfall söka dessa via antagning.se.

VFU

VAL-studenter som vid antagning varit verksamma i förskolan/förskoleklass enligt VAL-förordningen 2011:689 §17 tillgodoräknas all VFU (30 hp).

Utvecklingssarbete

Inom förskolepedagogiskt ämnesområde ingår ett utvecklingsarbete om 7,5 hp. Studenten kan välja att skriva ett självständigt arbete omfattande 15 hp om det ryms inom den totala ramen på 120 hp.

Utbildningens innehåll

Studierna inom VAL kan avse komplettering inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och förskolepedagogiskt ämnesområde. Kurser inom UVK ges på distans med närträffar på Karlstads universitet och 50 % studietakt. Studenter som behöver komplettera inom förskolepedagogiskt ämnesområde läser i normalfallet dessa kurser på annat VAL-lärosäte.

Vilka kurser som ska ingå i den studerandes studieplan beror på vad som saknas för att uppnå kraven för en förskollärarexamen. Efter antagning erbjuds studenten möjlighet att genomföra en validering för att visa sitt kunnande inom förskolepedagogiskt ämnesområde.

Examensbenämning

Förskollärarexamen

Degree of Bachelor of Arts in Early Years Education

Tillgodoräknande av kurs

I samband med antagning till LGFLV och inför upprättande av den individuella studieplanen beslutas om tillgodoräknande av tidigare studier och/eller reell kompetens och yrkeserfarenhet enligt 2011:689 §17.

Student har rätt att ansöka om ytterligare tillgodoräknade i enlighet med Högskoleförordningen (1993:100) kap 6, § 6–8.

Ytterligare ansökningar om tillgodoräknanden ställs till kursgivande lärosäte.

Studenter som antagits till VAL enligt SFS 2011:689, § 17–18, tillgodoräknas VFU (30 hp) samt 30 hp UVK.

Övrigt

Anstånd med studiestart, studieuppehåll och studieavbrott

Anstånd med studiestart och ansökan om studieuppehåll är inte möjligt (SFS 2011:689 §16). Ändringar i den individuella studieplanen kan i möjlig mån göras för att anpassa studierna efter rådande omständigheter.

Studerande som avser lämna utbildningen ska meddela studieavbrott till VALs ledning på Karlstads universitet.

Antagning

Antagning till utbildningen sker en gång per läsår. Sista ansökningsdag är normalt 15 oktober om inget annat anges.

Urval

I de fall urval behöver göras tillämpas SFS 2011:689 §12; 1) tidigare högskolepoäng 2) verksam tid i förskola/förskoleklass.